

A LÉGÚTI MEGBETEGEDÉSEK ELŐFORDULÁSA MAGYARORSZÁGON A 2023.40-2024.11. HETE KÖZÖTTI IDŐSZAKBAN

Készítette az:

Epidemiológiai és
Surveillance Központ

A Semmelweis Egyetem Epidemiológiai és Surveillance Központjának (SE ESK) elemzése alapján 2024. januárjában túljutottunk egy újabb COVID-19 járványhullámon, és március közepétől az influenzajárvány is lecsengőben lehet. Jelenleg a páciensek főként az RS vírus okozta akut légúti megbetegedések miatt keresik fel gyakrabban az egészségügyi ellátórendszert.

A SE ESK 2022 októbere óta rendszeresen feldolgozza a Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ légúti figyelőszolgálatának frissen közölt adatait.

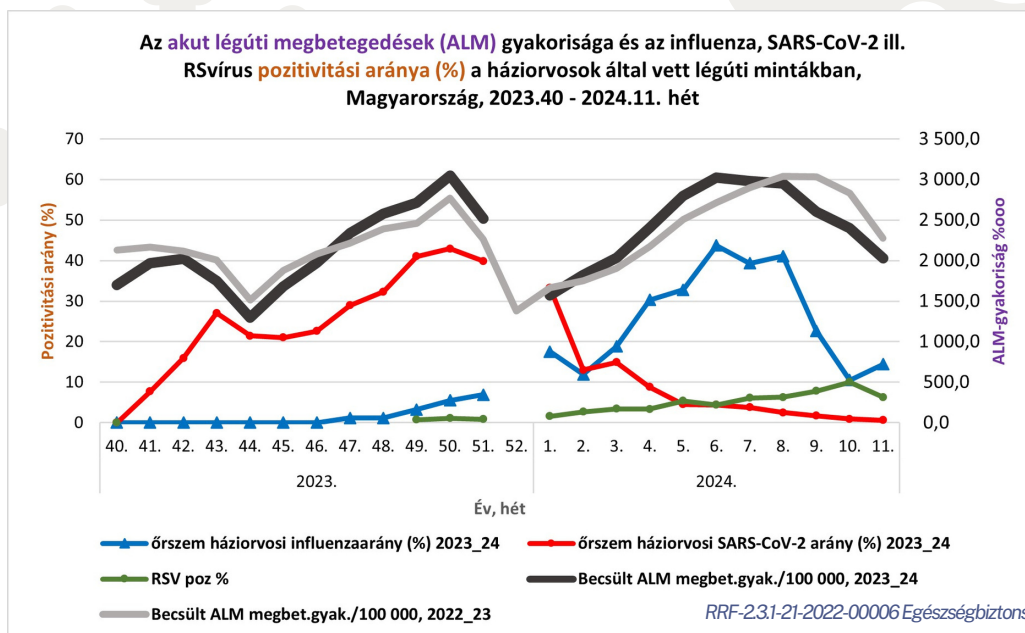
A COVID-19 világjárvány megmutatta, hogy az eddig influenzaszerű megbetegedésnek (ILI) nevezett esetekért az influenzavírus mellett a SARS-CoV-2 és más légúti terjedésű vírusok is nagyarányban felelősek lehetnek. Ezért a légúti **klinikai figyelőszolgálat** keretében 2023. 40. hete óta a lakosság kb.20%-át lefedő 1317 háziorvosi praxisban két klinikai tünetegyüttesre történik adatgyűjtés heti gyakorisággal:

- **influenzaszerű** megbetegedés (ILI): hőemelkedés/láz, és/vagy köhögés, és/vagy légszomj
- **akut légúti** megbetegedés (ALM): köhögés és/vagy légszomj és/vagy torokfájás és/vagy nátha

Emellett a **virológiai felügyelet** keretében 150 háziorvost kértek fel, hogy 2023. 40. hetétől mind az ILI, mind az ALM klinikai képpel jelentkező betegektől rendszeresen küldjön légúti mintát virológiai vizsgálatra az NNGyK-ba a tünetek hátterében álló kórokozó azonosítására.

Az **alapellátásban** működő **klinikai adatgyűjtés** keretében készült becslések szerint 2024. március 11 – 17. között, a 11. héten akut légúti megbetegedés tüneteivel országosan 196 500 fő jelent meg a háziorvosi rendeléseken (közel 100 000-rel kevesebb, mint egy hónapja), így az ALM-gyakoriság a 11. héten 2027,8 esetnek adódott 100 000 lakosra. Az alapellátásban jelentkező ALM-betegek fele (50,4%) gyermek, negyede (23,8%) fiatal felnőtt volt.

Az akut légúti megbetegedések tekintetében a 2023. 40-44. hete között kirajzolódott kisebb járványhullám után egy következő, elnyúltabb hullám az 50. héten tetőzött (3 050 ALM/100 000), majd az évvégi ünnepek miatt az 51. és 1. hét között 1 600/100 000 gyakorisáig mérséklődött, vélhetőleg az orvoshoz fordulás és bejelentések elmaradása miatt (ahogy az előző év adatsora is mutatja). Ezt követően a 2. héttől újra emelkedő ALM-érték a 6. héten a 2023. 50. hetéhez hasonló 3 026/100 000 csúcst ért el, és a 11. héten visszaesett a naptári év eleji érték közelébe. (1. ábra).

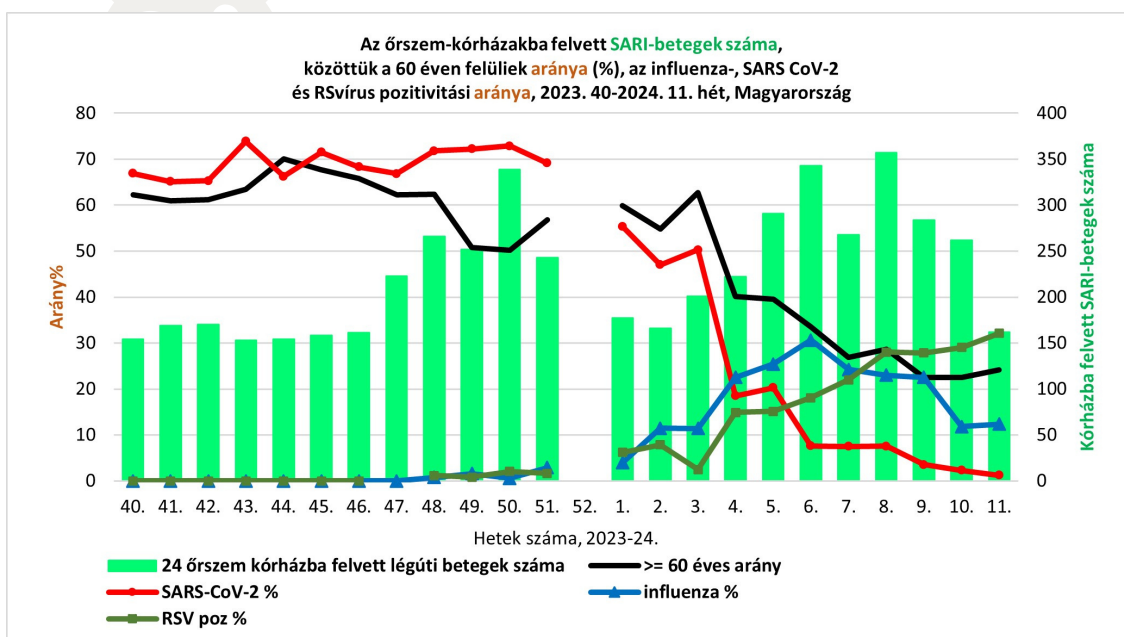
1.ábra

A **virológiai felügyelet** adatai alapján az akut légúti **megbetegedések előfordulásának a 40-51. hét közötti változása a SARS-CoV-2 vírusok egyre fokozódó cirkulációjával állt párhuzamban**. Míg az őrsem házi orvosoktól beküldött mintákban az influenzavírus pozitivitási aránya még az 51. héten is csak 7% volt, addig a SARS-CoV-2 vírus gyakorisága a légúti mintákban a 43. heti megtorpanást (27-ről 21%-ra csökkenést) követően újra meredeken emelkedett. Az **50. heti csúcson a SARS-CoV-2 variánsoknak már a megbetegedések 43%-ában lehetett kóroki szerepük**.

Az évvégi ünnepek idején (az 51-1. héten) a regisztrált akut légúti megbetegedések száma csökkent (az orvoshoz fordulás és a bejelentések elmaradása miatt) és ezzel együtt a SARS-CoV-2 pozitivitási arány is stagnált. Az **ünnepek után a COVID-19 vírusának dominanciája megszűnt**, gyakorisága a 4. héten 10% alá esett, így a **COVID-19 aktuális hulláma lefutott**.

Ugyanakkor a 2. héten dominanciaváltás történt, az **influenzavírus vált uralkodóvá**, pozitivitási aránya a 2. heti 12%-ról tovább emelkedve az akut légúti megbetegedések újabb járványhullámának csúcsát mutató 6. héten tetőzött 44%-kal. A megbetegedések gyakoriságának és a pozitivitási arálynak a 6-8. heti platója után az influenzavírusok előfordulása meredeken zuhant a 11. heti 15%-ig, ezzel a **szezonális influenzajárvány lezárulása valószínűsíthető**. Az influenza visszaszorulásával párhuzamosan a házi orvosi rendeléseken az **RS vírus előfordulása emelkedett** a 10. heti 10%-ra.

A **fekvőbetegellátást** figyelő 24 **őrszem-kórházban** - a házi orvosi betegforgalommal párhuzamosan - a **46-50. hét között emelkedett** a súlyos akut légúti tünetekkel felvett **betegek száma** (SARI), az 50. héten a 46. hetinek a dupláját tette ki. A betegek 50-70%-a 60 éves vagy idősebb volt. A súlyos légúti tünetekkel kórházba felvettek körében az intenzív terápiás ellátást igénylők aránya a vizsgált időszakban végig 10% körül alakult. (2. ábra)

2.ábra

A légúti szezon elejétől **az 51.hétig a kórházi esetek kétharmadáért-háromnegyedéért a SARS-CoV-2 vírus lehetett a felelős**, de 2024. 1-3.hetében ez az arány már csak 50% körül, a 6-8. héten pedig csupán 7%-on alakult. Ezzel szemben a 49-51. heti időszak influenzavírus pozitivitási aránya alig 0,5-3,0%-ról indult, de 2024. 2-3. hetében 11,0%-ra emelkedett. A **SARS-CoV-2/influenzavírus dominanciaváltás a kórházi esetek körében a 4. héten**, 20%-os gyakoriság környékén **következett be**. Az **influenzavírus** pozitivitási aránya a **6. heti 30%-os csúcsot** követően a 7-9. hét között 22-24% körül alakult, és a **10-11. héten** tért vissza **10% közelébe**. A kórházba felvett SARI-betegek száma ezzel párhuzamosan a 6-8. hét között volt a csúcson, és a 11. hétre megfelelődött. Emellett 2024 első heteitől az **RSV** is folyamatosan jelen volt a kórházi betegek körében, és a 4. héten 15%-ban, a **11. héten már 32%-ban** felelt a súlyos légúti tünetekért.

Míg a **COVID-19 dominancia** idején a betegek több mint a fele **60 éves vagy idősebb** volt, addig **az influenza és az RSV gyakoribbá** válásával párhuzamosan **az idősek aránya mérséklődött**, a 11. hétre 24%-ra csökkent.

Összefoglalóan elmondható, hogy a légúti felügyelet adatai alapján 2024. 2-4. hetében **túljutottunk egy újabb COVID-19 járványhullámon**, emellett a január 1. hetében kezdődött **influenzajárvány is lecsengőben lehet a 11. héttől**. A virológiai adatok alapján most az **RS vírus** okozta enyhébb és súlyosabb tünetek miatt szenvedő betegek jelentkeznek nagyobb számban az egészségügyi ellátórendszerben, de a következő hetekben **az akut légúti megbetegedések 2023/24. szezonban megfigyelt járványos előfordulása megszűnőben van**.

Bár a COVID-19 kockázata már alig kimutatható, és az influenzajárvány is múltóban, de **más, légúti terjedésű vírusok** a téli-tavaszi időszakban **még jelentős számban okozhatnak légúti megbetegedéseket**. Ezeket a **kockázatokat** a továbbiakban az egyéni védelem módszereivel – **a maszkhasználattal és a távolságtartással** – **tudjuk mérsékelni**.

Adatok forrása: Influenza járványügyi helyzet 2023-2024. évi szezon, Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ.

Elérhető: <https://nnk.gov.hu/index.php/jarvanyugyi-es-infekciokontroll-foosztaly/leguti-figyeloszolgalat/category/346-influenza-jarvanyugyi-helyzet-2023-2024-evi-szezon>

